



ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)  
22 Septembrie st. v.  
4 Octombrie st. n.

*Ese în fie-care duminică.*  
Redacțiunea în  
Közép-utca nr. 395.

Nr. 38.

ANUL XXI.  
1885.

Prețul pe un an 10 fl.  
Pe  $\frac{1}{2}$  de an 5 fl.; pe  $\frac{1}{4}$   
de an 2 fl. 70 cr.  
Pentru România pe an 25 lei.

## M a m e i.

**N**ópte . . . în natură stă tómnă 'ngălbinită —  
Și frunzele pălite cad jalnic la pământ;  
Er mica odăiță, atât de umilită,  
Sfios și lung ascultă al tómnai aspru vânt.

A candelai lumină piósă, ce schintee,  
Se 'mprăștiie 'n odae, fantastic tremurând;  
Er pe un pat de mórte stă palida femee,  
Cu fruntea ei senină, cu chipul ei cel blând.

La ceruri rădicându-și duiósa ei cătare,  
Din buzele-i slăbite o rugă murmurá;  
Er un copil în légân plângend fără 'ncetare,  
De sórtea ce-l așteptá el par că prevedea.

Sérmana 'ntréga nópte mereu se tot rugase,  
Să scape de al morții îngrozitor páhar;  
Dar césul cel din urmă din cer acum sunase —  
Și rugile ei sfinte erau tóte 'nzédar.

Și óra cea de doliu, amar când i sosise,  
Spre légân indreptându-și, trist, ochii rătăciți,  
La cei ce-o 'ncungiurará, cu 'n glas slăbit le díse,  
'Să nu-l lăsați să móră . . . de el ve ingrigiți'.

O! mamă, seumpă mamă, în a veciei nópte  
Te-ai dus — și 'n a ta urmă máhnit remas-am eu;  
Icóna vieții mele, isvor de bunătate,  
La tine, tot la tine, se 'ndréptá gândul meu.

Súnt fericiți aceia care-au putut în lume  
Să védă chipul mamei, s'audă glas-u-i sfânt;  
Ah! mama are 'ntr'énsa un farmec fără nume  
Un farmec ce-ți vorbește de cer, nu de pământ.

Sérmana câtă griją și câtă intristare  
Nu 'ndurá ca să-și crească copilul ei iubit;  
E ángerul din ceruri trimes spre apêrare,  
E dulcea mângáiere când ești nenorocit.

Si ultimul adío unei vieți de chinuri  
Tu când díceai sdrobotá, în ea sosiam;  
Tu te duceai sátulá de-amarile-i suspinuri,  
Pe când la pórtai tristá eu cǎlétor báteam.

Vai! nu mi-a fost dat mie să te cunosc pe tine,  
Nici astă fericire nu am avut măcar;  
Și lacrimi infocate pe-a dorului ruine  
Vêrsat-am eu adesa, tăcut și solitar.

Cu dílele-i divine, al fericirii sóre  
În calea vieții mele mereu mi-ar fi lucit,  
Când n'ai fi fost rápitá de-a morții ne 'ndurare,  
Și lângă tine, mamă, cu drag' aș fi tráit.

Dar tu te-ai dus — și áncă te-ai dus așa departe —  
Și suferinți amare îndur atât de greu . . .  
Ah! fericit e-acela ce 'n a durerii nópte  
O rađă de lumină conduce pașul său.

Iubiții mei prieteni, când voi lăsá pământul —  
Și-mi voi gási scáparea în cel din urmă port  
Lângă morméntul mamei, voi să-mi sápați morméntul,  
Să fiu de ea aprópe, măcar când voi fi mort!

B. V. Gheorghian.

## Î n f a ța v i e ții.

— Roman. —  
(Încheiere.)

V-

**U**n aceeași dí, séra, Solean se urcă în camera sa,  
cam trist. Lya nu venise la mesá.

Erá bolnavá, cu adevérat? séu dintr'un sentiment  
fórte natural de pudóre voise să nu se întâlnească cu  
el la mesá și făcuse pe bárbatul seu să credá că e in-  
dispusá?

Și într'un cas și într'altul el n'avea cuvént să fie  
vesel, de și în vieța lui, de 35 ani de când făcea um-  
brá pământului, nu fusese mai fericit. Ce de schimbări  
se pot urná în sufletul omului într'o dí! Nu e calei-  
doscop pe lume care să-și alcătuiască figurile cu mai  
mare inlesnire. O presupunere depártéză pe alta, o te-  
mere dá mána unei speránțe, o hotárire e resturnată  
de un zimbet, și astfel se hránește chinul.

Solean gási pe mesá un plic alb fără altá adresá  
de cât dóuë inițiale: E. și S. Erá óre pentru dènsul?  
Neapêrat, căci altfel ce-ar fi căutat în camera lui, pus  
atât de în vedere.

Îl deschise cu un fel de temere înconșientá. El  
cuprindea:

„Dacă nu mă desprețuești cu totul, plecă imediat, și în viața dumitale să nu mă mai întâlnești.

„Adio!”

— Cum se poate! — exclamă Solean. Să fie dela dânsa? Scriitura era fină, dar torturată. Se vedea în tremurătura coudeului chinul sub puterea căruia scrisese cele câteva cuvinte ce i le adresă.

— Așa de repede! — își dicea el, — e cu puțință! . . . Și, fără să știe, apropiă scrisoarea de gură și o sărută, ca și cum ar fi fost cea mai lungă și mai frumoasă mărturisire de dragoste.

Luă condeiul și se puse să-i răspundă. Scrise, fără să se oprască, o întregă colă de hârtie. Tota durerea lui o talmăci acestei foi albe, apăsând pe dânsa condeiul par c'ar fi voit s'o facă să simtă ceea ce-i spunea, ca ea însăși s'o pôtă repetă Lyei. După aceea, puțin mai linișcit, se culcă. Dormi un somn greoiu și plin de visuri imposibile. Când se sculă era ziua. Luă repede scrisoarea și o reciti. I se părû fără de nici un înțeles și o rupse. Așteptă totă ziua s'o vedă, dar i se spuse că Lya era serios indispusă și nu eșia din casă. Stete până seara, sperând că tot va mai primi vre-un bilet — dar nimic.

Atunci plecă.

În urma lui, Lya, care fusese puțin cam bolnavă, se făcu bine. În sufletul i, chaosul era cu adevărat fără margini.

Crescută la Soleni de mama ei spre a fi într'o și femeia dlui Eugeniu, ea începuse prin a se revoltă în mintea ei, când ghici scopurile dlui Marțian, dar, încetul cu încetul, cu cât devenia mai mare și natura punea într'ensă sentimentul vieții mai plin și mai accentuat, cu atâta înrîurirea ce o avea Solean asupra mamei sale, se impunea și ei mai mult. Il iubiă, cu totă ființa sa delicată și sfiosă, ca pe o idee divină, ca pe un erou din cântece. Și când colo, venită la București cu mamă-sa, ca să reamintescă eroului cuvântul de altă-dată, eroul judecă că se găsește foarte bine ne'n-surat, și trimese pe dl Mavropani să răspundă acestui ânger care se 'nchină la el, că nu se simte inclinat către insurătoare.

Lucrul acesta amări pe Elena, dar mai cu sémă o zdrobi pe dânsa. Se mărită după aceea indiferentă, trăi desgustată, și desgustată de el. Simția că fira atât de delicată a dragostei se rupse într'ensă, și, cu acea preșciință a femeilor, care le face atât de superioare în lucrurile de inimă, ghicise că o ființă ca dânsa care nu mai pôte iubi, nu mai pôte face nimic care s'o mulțumescă. Când revêdû pe Solean după câțva timp, se simți atrasă către el ca și mai 'nainte, dar se amestecă ceva inexplicabil în acest simțimânt, o nuanță de dispreț, de scârbă séu de frică, nu-și putea spune ce. Ea ghici dela prima lui vizită că, printr'o întorsătură ciudată de suflet, Solean începuse s'o iubescă, și era mulțumită, atât pentru că-l iubiă, cât mai cu sémă pentru că il ură: în ura ei il pedepsiă, în iubire se resplătia pe sine. Scena de pe lac dovedia că mai mult il iubiă de cât il ură. Ea vèdû acesta, și tocmai de aceea se indignă mai mult și-i scrisese să plece. Când i scrisese biletul, il ură cu adevărat, il disprețuia ca pe cel mai din urmă om.

Solean se 'ntorsese la București, insultat de întemplări și mai cu sémă de Lya în ceea ce are omul mai scump: iubirea sa.

Atâta era de scârbit de viață și atâta se simțise de laș, că avea orôre să-și mai facă socotela trecutului și a prezentului; volumele de pe mesă i erau urite, clienții il iritau, desgustul de totul și de tôte il apucă ca mai 'nainte, și se închise în casă.

Acum însă nu mai avea acea speranță nehotărîtă

a ômanilor tineri, cari, ori-cât ar suferi, cred încă în viitor. El plătise scump de tot experiența vieții, și față cu acesta nouă lovitură se găsiă mic și sleit de puterea de-a mai luptă. Opt ani ținuse frêul patimelor sale cu siguranță, și nu le dase drumul de cât forțe rar, și atunci tot cu scop și cu prevedere. Dar acești opt ani, fără a rupe mult din carnea lui, roseseră puțin câte puțin tot ce e în om mai limpede și mai delicat: ilușiile. Când are cineva o fire mândră și superiôră, trebuie să cheltuească o energie nespuse de mare ca s'o împedecă de-a isbucni la fie-ce moment către trivialității celorlalte. A ridică pe semenii sei până la sine și a nu se scobori nici-odată până la dênșii, e foarte frumos de spus; dar de pus în practică? . . . Semenii sânt așa de mulți și de jos, în cât fatal omul cel altfel făcut trebuie să se cobore până la cei ce sânt de același fel.

Lya il ură, și lui i se părea că-l ureșce cu atât mai mult, cu cât simția el ênsuși că se ureșce. Se purtase ca ori-ce om ordinar: se apropiase de ea prin momeli; jurase în numele trecutului că o iubeșce și o respectă; i căpătase increderea printr'o supunere prefăcută — tôte acestea ca să sfêrșescă ca ori-ce om de rënd. I se părea lui că nu mai e nici un mijloc de îndreptare. Se simția nenorocit; nu mai vedea și albă înaintea ochilor; totă viața i era închisă într'un pervas cernit — căci ea nu-l mai iubiă. Pusese și aci, ca în tôte, pré multă inimă, și ceea ce pusese i se sfâșiasse într'un chip selbatec. Se uită la pistole cu réutate. În ôțelul lor lucios i se părea că se oglindeșce tôte lașitatea sa — căci nu mai avea curagiul să le mișce din cuiu.

— Ah Borel! cu tôte teoriile și argumentele tale, ești un prost! . . . E o neghiobie viața, și noi niște neghiobi! Ce-mi tot cântați cu toții despre fericirea și mulțumirile lumii aceștia: un glonț și etiă tôte problema resolvată.

Se plimbă cu pași mari prin casă, jumătate nebun, cinstind pe vechiul seu prieten din Paris cu tot felul de calificative.

— Om laș și pécătos, care ai cređut că-mi faci un serviciu luându-mi pușca din mână, de ce nu ești de față să-ți scuip în obraz! . . . Teorii! Că viața curge cu putere dintr'un secol într'altul; că natura te povățueșce să-ți duci traiul cum e mai bine . . . Prostii. Natura te povățueșce să fii animal și să faci ceea ce am făcut eu, ca o ființă trivială ce sânt, perđându-mi fericirea. Asta te povățueșce natura. Unde și-e atunci consecuența?

După aceea, invêlit într'un palton lung, se 'ntindea pe pat, desgustat, cu o mască de réutate pe figură, care i da un aer de Mephisto sârăcacios. Sta astfel cêsuri întregi, luminându-și câte-odată mintea cu miragiul unei fericiri trecute, pe ale cărei temelii șubrede inchipuirea sa innălță tot felul de castele. Când realitatea rece il chemă cu cruđime la dânsa, el și ascundea capul în gulerul paltonului, repetând printre dinți cu un mësurasat desgust:

Amaro e noia

La vita, altro mai nulla.

În séră veni la dênșul prietenul seu, D. I., camarad de parlament și de tribunal, al cărui salon e atât de căutat în București, și se puse să-l scôtă din casă cu ori-ce preț. Solean era atât de rescopt în ideile și nemulțumirile țilelor din urmă, că aprôpe nu mai avea nici voință. Se îmbrăcă mai mult ca să scape de gura prietenului seu și eși.

Intră în salon și se puse pe un scaun fără să vedă

pe nimeni. Femeile se uitau la el cu mirare, căci îl cunoșeau până aci ca pe un om foarte corect și destul de primejdios pentru buna liniște a văzduhurilor conjugale. Dna D. I. veni lângă dânsul, și, pusă puțin pe cale de bărbatul seu, începî a-l discose cu o ironie dulce și lipsită de răutate, care-l făcî să vedă că se purtă cu lumea ca un școliar amoresat. Atunci el o luă de braț și trecî cu dânsa în bufet.

— Te rog — i dîse, — decă vrei să-ți fiu recunoscător, lasă-mă aici!

Dna I. D. îl lăsă. El se instală la mesă, alături de un domn muncit de politică, care, cum îl prinse, începî cu considerațiuni și combinații esteriore. Solean, ca un om prevădător și cu răbdare ce eră, își puse alături o sticlă cu vin și se pregăti să-l asculte. Bîu trei césuri de-a rîndul, fără a se sculă după scaun, și-ar mai fi bîut încă trei, decă n'ar fi băgat de sêmă că nu mai rămăsese nimeni. Dl și dna I. D. stau cu el de vorbă, seu mai bine i vorbeau, căci el nu scotea un cuvînt, spre a nu-l face să vedă golul ce eră în giurul lui.

Solean voi să se scôle și să plece, dar, îndată ce se ridică de pe scaun, se 'nvîrti odaia cu el de eră să cađă. Prietenul seu băgă de sêmă numai de cît, și-l luă binișor de braț, îl îmbracă și-l sui în trăsura.

— Hai cu mine, te rog, — i dîse Solean.

El își luă haina numai de cît și-l conduse acasă.

— Ai bîut cam mult Eugeniu, are să-ți fie rîu.

— Nu-i nimic, — dîse el, — nu sînt beat cu mintea. Am vrut să me 'mbêt, dar n'am putut.

Faptul e însă că dormi ca o piêtră, până la dîuă.

A doua dîi îl durea capul grîznic. Voi să se scôle, dar nu putî. Se 'nveli din nou până peste ochi și căđî într'un fel de letargie. Audiă tôte sgomotele defără, avea conștiință de starea lui, dar nu se putî deșteptă. Nimic nu e mai obositor de cît acest soiu de somn, în care nici nu dormi nici nu trăești. Lumea reală se amestecă cu fantasmagoriile unui creer escit, și din acest amestec se naște o lume nouă, grozav de ciudată, care s'ar părea că trăește numai spre a tortură mintea.

În sfîrșit cătră sêră se deșteptă. Când eși din casă se 'ntunecă. Lumea zărvuia pe strade, veselă și ocupată, mergînd încotro o ducea stomacul, acest autor moral al tuturor crimelor omenești.

Solean nu mîncase cum se cuvine de câteva dîle. Intră într'un birt și prîndî.

Cu cît revenia mai mult în stare normală, cu atît realitatea celor întemplate i se infățișă mai aspră și mai durerôsă. Se simțiă erăș cuprins de acele negre idei care-l chinuiseră atâtea dîle de-a rîndul — și, lucrul ciudat! i fu frică de ele.

Se sculă dela mesă și porni pe strade în fuga, ca și cum s'ar fi temut să nu-l ajungă cineva din urmă. I trebuia sgomot. Se sul într'o trăsura și strigă vizișului să mîne în góna cailor. Zarva cea mare ce e în București pe la 9 césuri sêra il asurđi pentru moment. După vre-un cias, petrecerea acêta deveni mai uniformă de cît tôte; se opri la club.

Aci gâsi o mulțime de prieteni, strînși clădărie în giurul postavului verde. Se puse și el la cărți, dar, ca mai totdeuna în astfel de ocasio, câștigă. I eră cu puțință să aibă o emoțiune puternică, pentru că nu pierdea o singură lovitură. Bancherul, sleit, lăsă cărțile. Le luă el. În vr'un cias bătî pe pontatori așa de grozav, că nu mai avea cu cine să mai jöce. Bîu câteva pähare de cognac unul după altul și se duse de se 'ntinse pe o sofa. Se încercă s'adormă, dar i fu cu neputință.

Atunci plecă la cafê chantant.

Cum îl vîdîură femeile, s'apropiară de dânsul. Una din ele îl cunoșcea și-i cerî de bîut. El le puse la dispoziție buzunarele sale, dar i cerî să-l lase în pace.

— Nu te supêră, draga mea, dar nu me simț dispus de loc să stau cu voi de vorbă. Beți cît își putî; plătesc tot.

Ele se indignară și nu mai primiră nimic.

— Föрте bine, — dîse Solean, — imi place să vîd noblețe de caracter la cafê chantant. Lucrul acesta devine rar în alte părți; la voi e clasic. Adû-mi vin, domnule!

Băiatul i aduse o sticlă de madeiră, ér el, cu capul între mâni, cu ochii painjeniti, se puse din nou pe bîutură. Pe la 3 césuri de diminêță veni colegul seu, renumitul avocat K., care, nu atît din destrăbălare, cît mai mult din desgust de lume, își petrecea nopțile prin aceste locuri. Ei se aședară unul în fața altuia, cel de 'ntîiu tăcut, posomorit, cu o contracțiune de mușchi în figură, care-i da aerul unui marinar batjoricit de vînturile oceanului, cel de-a doilea blasat, sceplic, deschidînd gura numai ca să facă spirit și afemeiat ca un sultan.

— Ce mai faci tu? — întrebă a lene K.

Solean dete din cap fără a-i respunde. Cu spetele strinse ca de durere și ređemate de pervađul unei oglinđi, el își ținea pumnii pe marginea mesei ca un furios, exclamând din când în când pe nas câte un „Him“ plin de dispreț pentru tot ce eră în giurul lui și pentru el. Ochii se invîrtiau în orbite, tulburi, fără vieță; gura își pierduse linia sarcasmului și buzele, discolorate, atêrnau una peste alta cu o espresie de durere nespuse de atingătore, așa cum se observă în unele portrete ale lui Beethoven din ultimii sei ani. Când și când isbiă într'o bältócă de vin ce se făcuse pe mesă, cu pumnul desnodat dela inchietură, care cădea ca o mlaciucă în lacăraia de madeiră și de Tokaj, aruncând stropi de vin în obrazul lui K. și pătând rochile cîntărețelor, cari, una câte una, veniseră în giurul lor să bea.

— Solean, — dîse în silă K., — hai să facem o partidă de *ecarter*.

Solean se mișcă îndată de pe scaun, dar mătähăi și ar fi căđut, de sigur, decă una din femei nu-i întindea brațul. Trecură cu toții într'o odaie de alături și se puseră pe joc. Cîntărețele se împărțiseră în douê tabere: una susținînd pe K., alta pe Solean. Ele țipaü, sãriau, spãrgeau la pähare seu beau câte o sticlă pe nerăsufate, după cum regele venia la adversare seu la ele — căci acum nu mai jucă Solean și K. ci cafenêua întregă — astfel că, pe la 8 césuri diminêța, toți erau la pãmînt, beți morți.

Viêta acêta o duse Solean vre-o douê luni de dîle fără intrerupere.

Când se deșteptă odată acasă, dîua, și-și aruncă ochii în oglindă, i se părî că vede un străin scãrbos care semênă cu dânsul. Barba-i crescuse în niște fire țepene, carnea pe obraz avea ceva flasc și obosit, ochii luciau ca niște mărgele undilemnii de sticlă, și în cap eșiau la ivelă fire albe de pîr, cari-i creșeau acum pentru întêiași data.

I se părî că vine din altă lume, ca un strigoiu, și-i fu milă de dânsul.

— Cum se pierde omul! — își dîse singur, cu lacrãmile 'n ochi. Trebuie să puiu un capêt acestei viețe, nu mai merge.

Dar n'apucă să se hotărêscă bine, că venia îndată trecutul cu durerôsă sa scenă și aprindea într'ênsul un dor de-a uită totul, pe el și pe dânsa, — chiar și pe dânsa!

Trebuia dar să bea. Eră adevărat: voiă s'o uite. Tot ce făcea, numai cu acest scop. Simția că chipulei eră atât de adânc săpat în inima lui, că numai timpul, corozivul tuturor durerilor, ar fi putut să-l stêrgă. Dar cât timp? Cine știe dacă nu'i trebuia viața întregă.

În ameteala pe care o aduce alcoolul, i se așternea ca un nor pe totă mintea, și nesimțirea acesta i eră dragă. Când, din întâmplare, impresiile momentului i deșteptau prin cine știe ce legătură ciudată, amintirile despre dënșă,—totul se prezentă indulcit, cu niște tonuri calde, cari îl atrăgeau și mai mult spre Lya. Uită că vrea s'o uite și o iubiă în beția sa cu o delicatete de simțire rară.

Dacă intră a-casă numai pe jumătate ametit, luă de regulă pe Hamlet, și cu pași mari umblând, citiă cu glas cuvintele de durere ale acestui chinuit, în sufletul căruia se petrece o dramă așa de grozavă.

Când eră câte un moment stăpân deplin pe mintea sa,—nu încetă de a se indigna contra prietenului său din Paris și contra tuturor celor ce vîd viața așternută cu roze. Miserie și ér miserie.

Intr'o sêră de Decembrie, I. D. camaradul său îl luă pe sus la dënșul. — Soleanu se duse, după ce mai întâiu 'i făgădui că va fi lăsat să facă ce va voi.

El se aședă, ca și rindul trecut, la masă cu sticla, dinainte, și nu se mai sculă. Pe la 11 și 1/2 nu eră nimeni în bufet. Orchestra cântă un vals minunat, sub puterea căruia Soleanu însuși se simți miscat. El se uită, cu capul rețemat de spatele fotoliului, dus pe gânduri, la vinul reșu din sticlă, printr'un rubin. De-o dată ușa se deschise cu zgomot și intră o femeie îmbrăcată în alb de sus și până jos obrăzii, a prins de joc, cu respirarea greoie făcându-și vînt cu putere ca să se recască. Eră Lya. Cum dete cu ochii de Soleanu, ea se întorse de odată înapoi și fugi trăgînd ușa dupe dënșă.

El abia avusese vreme s'o vedă și să-și întindă mâinile spre ea.

Fugise! . . .

Cuvintele înghețară pe buze; mâinile îi irghețară pe buze; mâinile îi cădură, ca mörte, pe mäsă. Oflă adânc și se sculă. Se duse drept la pälărie și eși fără să-și ia paltonul.

Ploă. Lapovița se întindea, de la un capăt pînă la ce-l'alt al capitalei, lant.

El o luă prin noroiu, în frac și 'n pantofi delac, și intrând în apă pînă la glezne, alunecând pe pietrele gogonețe ale trotuarului, lătrat de câni, udat de plöie pînă la öse, intră acasă. Se trezișe.

Focul făcut de cu vreme se stînese, și 'n odaie eră frig. Aprinse băjbăind luminarea și cădu pe un scaun.

Când se vedu în ce hal se află, căt suferise de mult pentru ca să ajîngă atât de jos, — un sughit de indignare i se sui în gât și, încrucișînd mâinile desnădăjduit, rosti rar și accentuat:

— Ce porcărie!

Fine.

Duiliu Zamfirescu.

## E p i g r a m e.



„Motto“ unui liber-sugător.

„Flând că celui care hé mult  
Indată vinul în cap se suie, —  
Voiu hé de a-tîți atât de mult . . .  
Să n'aiba unde să se mai suie.

## Un vot eprimat de Comitetul filoxeric.

Dacă România s'ar preface'n lac;  
Dacă toți Românii s'ar face scrumbiți; —  
Atunci filoxerei i-am veni de hac,  
Și de extirparea-i noi am fi scutiți.

## Exclamarea unei dömne, în luna de miere.

Dacă soții toți ar trăi în pace,  
Și cêrtă în lume n'ar mai există,  
Răspunde domniata:  
Cu legea de divors . . . ce s'ar face ?

## Clopotelor!

„Voi nasteri anunțați,  
„Pe vii salutați,  
„Și pe morți îi plângeți . . .“  
Poetul ce v'a cântat  
Cu verșu'i armonios,  
Să vă dîcă a uitat  
Darul cel mai prețios:  
„Pe calici și popi, la pomană-i stringeți!“

N. A. Bogdan.

## M i n c i u n a s i g a l b ă n u l.

(Poveste din Bucovina)

**B**eră într'o zi ploioasă și frigidă de tómnă. Și fiindcă eu n'aveam nici macar o bucățică de lemn cu ce să-mi încăldese casa, mă hotărîi ca a doua zi desdeminetă să-mi cumpăr un car sdravăn de lemne. Dar Când caut în pungă . . . tufă! . . . nici macar o păra de zărânie . . . Ce să'ncep eu acuma? . . . Cu ce să-mi cumpăr lemne și cu ce să-mi fac foc ca să nu sdrevenesc de frig? . . . Mă pusei pe gîndit: ce aş face și cum aş scöte-o mai bine la capët, și gîndii cît gîndii, dar de giaba! . . . dacă nu-'s părăle în pungă, s'a mîntuit, . . . nu poți face nemică, de te-ai pune chiar și cu gaidele în sus, Și așa dus pe gînduri și supêrat, cum eram, eșii la preâmbulare prin cel tîerg, dörö imi mai trece din frig și supêrare. Nuapucai însă mult a mă preumblă când étă că mă'ntănesc cu nisece boeri. Boerii, cum mă vîd, imi rădică de departe cușmele din cap, se apropie de mine și, sciindu-mă de mai nainte cine-'s ce plătesc, când sînt în duși bune, mă rögă să le spun o poveste ca să le mai trecă din cea vreme.

— Ia dați-mi bună pace, boerilor! — dîc eu — Dumnilovöstre vi-s povestile în cap, ér eu de-abia vîd lumea cu ochii de năcăjit și supêrat cesînt! . . . Unde-mi scapă mie acuma a mai spune la povești! . . .

— Și de ce ești Dta așa de năcăjit și supêrat, dacă este iertat să te'ntrébăm? — dîc mai departe boerii.

— De ce? — răspund eu — ia n'am nici un lemn de zărânie cu ce să-mi fac foc în casă, . . . n'am curechiu de murat peste érnă, . . . n'am câte de tóteși, ce este încă mai mult și mai reu, n'am nici o păra örbă în pungă. Ecă, dacă ați voit numai decăt să sciți, de ce sînt așa de năcăjit și supêrat!

— Cam pocit lucru, nu-i vorbă! . . . Dar scii ce? . . . Dacă vrei să-ți trecă năcazul și supêrarea, noi îndată și-om află lécul, vino de ne spune o poveste cum n'a fost și nu mai este, și cine dintre noi ești cinci, câți sîntem aice, va dîce c'ai spus o minciună, acela să aibă ați plăti un galbăn! . . . Te primesci? . . .

— Asta n'ar fi tocmai rea trebă! — cuget eu. — Dacă pentru o minciună aş pute hârşni un galbăn, mi-ar prinde foarte bine, mai ales acuma, când suflă vântul nu numai prin casă, ci şi'n pungă . . . Măne mi-aş pute cumpără lemne, şi curechiu, şi . . . cine mai scie . . . pôte că mi-ar mai rămâne ce-va şi de semănţă! — Şi așa nu stătui mult pe gânduri, ci spusei boerilor că mă primesc, numai dacă şi ei sor ţine de cuvânt.

Boerii imi, făgăduiră pe cinstea lor de boeri că se

in colo şi 'ncóce, cât a âmbat, dar să afie ganguri nici vorbă! Şi așa intr'un târziu se'ntorce a casă fără nici o ispravă.

Eu, vëdënd că tata nu aduse nici un gangur şi mamii din ce in ce i se face tot mai rău, sar iute şi sê te duci Neicule tot in pădure, nu casc gura, cum cască mulţi dintre DVostre, ei alerg in drepta, alerg in stânga până ce dau de un cuib cu pui de gangur intr'o bortă de copaciu. Şi cum vëd cuibul, bucuria mea, dau



### M o d a.

vor ţine. Şi aşă, ne duserăm cu toţii a casă la unul dintre cei cinci boeri şi'ncepui a le povesti următórea pătăranie din viaţa mea:

Pe când erá mama ingreunată cu mine a căpëtát o poftă ne mai spusă de *ganguri fripţi*.

Tata, cum auđi de una ca asta şi temëndu-se ca nu cum-va să se întemple, Dómne feresce, vr'o nenorocire, indată își luá picioarele pe umere şi se te du ci băiete pe calea'ntórsă dóră aflá unde-va *ganguri*. Şi âmba el

de grabă să bag mana ca să scot puii, dar bag'o dacă poţi! . . . Borta erá cu mult mai ângustă, decât ca să-mi ântre mâna intr'ênsa . . . Cesă fac eu acuma? . . . Cum să scot puii? . . . Alt chip nu erá, dóră să mă bag cu totul in nuntru! . . . Aşă şi făcui. . . Mě desculţai de grabă şi mă bagai, cum mă vedeţi, in bortă. Şi după ce intrai in nuntru ieu puii, ii pun in sin, şi dau să ies de grabă afară, până nu vine mama puilor. Dar când să ies afară, altă nevoe şi mai mare, . . .



nu-mi pot defelii scóte capul. Ce-i de făcut acuma? . . . Ce să fac? . . . las capul in bortă si ies fără de densus afară . . .

— A fi fost așa, a fi fost, că de n'ar fi fost nici Dta n'ai povesti! — spun boerii, carii mă ascultau, căci să temeau să nu-mi deie galbănu, care mi-l făgăduise.

Dar eu n'am grija boerilor, ci cum ies din bortă afară mă pornesc érá-și la fugă, așa făr de cap cum eram, prin, pădure dóră ajung mai de grabă la mama a casă. Și cum fugiam pe unde mă duceau ochii și picidorele étă că dau de un om tând un tumurug de fag cu cōda toporului. Eu, cum îl vęd, mă ductintă la densus și-l rog să-mi imprumute o lécă toporul ca să tai borta copaciului, unde-mi remase capul, ca să-mi scot capul dintr'ensa.

Insă omul nu voesce nici decum să mi-l imprumute. Dice că toporul lui e a fétă și se teme c'a lăpădá. Eu îl mai rog odată. El nu! Il mai rog și-a treia órá. El tot nu se dá induplicat. In urma urmelor insă, după multe poclone și rugăminte, tot mi-l imprumută. Dar imi dá de grijă cum să ámbliu cu densus, ca nu cum-va să lepede.

Eu ieu toporul pe umér, mēntorc de grabă la copaciul, unde mi-a fost remas capul, mă sui intr'ensul, tai borta, scot capul, il așed frumușel la locul seu, și colea, când să mă scobor gios, ce-mi plesnesce prin minte? . . . vreu să mēncredințez ori de intru adevér e toporul a fétă, ori numai a voit omul să mă amăgescă ca să nu mi-l inprumute . . . și nici una, nici dōue, tronc cu densus de pământ! . . . Dar éta! . . . când caut eu, tângă topor o *bărdiță* . . . Toporul a lăpădat! . . .

— A fi fost așa, a fi fost, căci de n'ar fi fost nici nu s'ar povesti! — spun boerii, temēndu-se ca să nu piérdă galbănu, care mi-l făgădui-se.

Insă eu, vędēnd una ca acēsta, nu-mi pierd cum-pētul, mă cobor de grabă jos, ieu *bărdița* și o pun sub brău, șterg toporul frumos și mă duc cu densus de'l dau omului.

Omul, vędēndu-mē și minunându-se de mine cum mi-am pus capul la loc, nu bagă de samă că i-a lăpădat toporul, și nici nu-mi dice nemică. Dar și eu nu fac mulți pureci lângă densus, ci, multămindu-i pentru facerea de bine, pe ici in colo mi-i drumul! . . . și să te duci băiete in ruptul capu'ui! . . . Și așa mergēnd eu, cât voiu fi mers, prin pădure mai mult uitându-mē inapoi decât inainte ca să vęd de nu s'a luat omul după mine, étă că mă isbesc cu capul de-un gard inalt și ingrădit in formă de cerc.

— Ce să fie óre ingrăditura acēsta? — gândesc eu, când mă pãlii de gard. — Să fie óre un ocol de vite? . . . Nu sēmēnă! . . . Să fie o stână? nici atâta ce pecatele se fie dara. Și așa plesnindu-mē cu mâna peste frunte și uitându-mē in sus ca să-mi pot mai bine inchipui ce póte fi ingrăditura acea, étă că pe de asupra capului meu sbárnăesc o multime de albine in colo și'n cōce, unele intrând, érá altele așind de după gardul inaintea căruia mă aflam.

— Ahaá . . . Acuma știu ce-i! — strig eu plin de bucurie, după ce vęd albinele. — Aice trebuie să fie o prisacă de albine! — și cum rostesc cuvintele acestea de-auna mă pun pe căutate și chipzuite cum ași putē intră in nuntru. Și dau in drēpta, și dau in stânga, și mēnvértesc de jur imprejurul gardului, dar nu aflu nici macar o singură portiță cât de mică . . . Intră acuma dacă poți! . . . Ce să fac? . . . Stăi! că știu eu ce-oiu face! — Nu apucau insă bine a rosti cuvintele acestea și a pune in cale ceea ce avui de gând să fac, când numai ce vęd că un trântor sbóră, ca'n batjocură, tocmai pe lângă nasul meu. Dar și eu, nu leneș il apuc

de grabă de-un picior și vreu să-i trag o sfântă de scărmanătură să mă pominéscă. Ce gândiți insă? . . . gândiți c'am apucat să-i fac ce-va? . . . Nici vorbă! . . . Abiá il prinsei si el déuna se rădică cu mine in slava ceriului și cât ai clipi din ochi, — mă slobođi din colo de gard. Așa, — vrēnd nevrēnd, intrai in prisacă.

— A fi fost așa, a fi fost, căci de n'ar fi fost nici Dta nai povesti! — spun boerii, temēndu-se să nu-mi dec galbănu.

Dar eu nu mă uit la dēnșii ci-mi caut de trēba mea să vęd ce voiu afla in prisacă. Și când colea ce să vęd? . . . vęd o sută de știubeie cu albine inșirate jur imprejurul gardului. Ce-va mai la mijloc de gardul acesta alt gurd și din colo de densus érá-și o sută de știubeie. Ér după gardul acesta un al treilea gard și și pe lângă acesta asemenea o sută de știubeie inșirate ca și pe lângă celelalte dōue garduri de mai nainte. Ér la mijlocul acestor trei garduri un bordeiu. Mē apropiu de bordeiu, il deschid, intru in nuntru și, nevēdēnd pe nime intr'ensul, incep a strigă: Mēi Ióne, mēi George, mēi Vasile! . . . Dar nime nu se rēspunde . . . Bordeiu, ca și prisaca, erau pustii . . .

Vędēnd eu că atât bordeiu, cât și prisaca n'au stăpân, mă apuc și omor tōte știubeiele și scot dintr'ensele o sută de polobóce de miere și o sută de sloiuri de cēră.

— Bine! — gândesc eu. — Am scos o sută de polobóce de miere și o sută de sloiuri de cēră, dar cum să le duc eu acuma pre tōte acestea a casă? . . . In spate nu le pot duce, căci mă tem să nu scap puii cei de gangur din sin! . . . Socotesc, chipzuesc, cum și'n ce feliu așa face, dar n'o pot scóte la capēt Și așa dus pe gânduri mă pornesc érá prin pădure ca dóră mi se întēmplă să dau unde-va peste vre-une prilej. Și nici nu mē'nșelai, căci nu apucau a face o sută de pași și numai ce aud un glas de om strigând de se resună pădurea: „*Hăis muscă, cia țintariu!*“

Și cum aud, mă duc repede in partea de unde veniá glasul și étă că dau peste un om ducēnd un car încárcat cu věrv de sare, și la car erau ingiugați o *muscă* și-un țintariu. Eu, cum îl vęd, mă apropiu de densus, îi dau bună ziua, il oprese in drum și-l rog să-mi ducă mierea și cēra a casă.

Omul insă đice: ba că vitele i-ar fi pré ostenite, ba că carul i-ar fi pré încárcat, ba că una, ba că alta. Destul atâta că nu voesce. In urma urmelor insă, după multe poftiri și rugăminte, totu-și se'nduplică și ne toc-mim cu dōue sute de lei, adică câte un leu de bucată ca să mi le ducă pe tōte până a casă.

— A fi fost așa, a fi fost, căci de n'ar fi fost nici n'ai povesti! — spun boerii. Se vede că să temeau să nu piérdă galbănu.

Și cum mă tocmesc cu omul meu, mēntorc cu densus la prisacă, incarc mierea peste sare, érá sloiurile le pun de-asupra și așa ne pornim apoi pe incele-tul spre casă.

Nu mergem insă mult loc și étă ca ajungem la un iaz cât ziua de eri de mare . . . Pe unde să trecem noi acuma mai de parte? . . . Pe unde? . . . numai că peste iezitură! . . . prin alt loc nici nu érá cu puțință chiar de-am și fi fost voit.

— Mēi omule! — disei eu, când vėđui iazul cel mare și iezitura cea ángustă — óre nu mi-a face țintariul tēu vr'o smintélă? . . . N'a resturná el cum-va carul, că, după cum îl vęd eu, ți-i cam sburdalnic do-bitocul!

— N'avé nici o témă! rēspunde omul vitele mele sânt blānde și'nvēțate la car! . . . le cunosc eu năra-vul, că dóră nu de eri de-alaltă eri ámbliu cu dēnșele!

Eu cred că-i tocmai așa, cum imi spune el. Dar când ajungem la mijlocul iezitului, unde nu-mi începe, mîi tată, țintariul a sburdă și unde nu-mi trântesce carul cu mierea și cu cîra tocmai unde eră apa mai adencă. Și vin sloiurile în fundul apei, mierea la mijloc, eră sarea nu se cufundă, ci începe a pluti pe de-asupra apei.

— A fi fost așa, a fi fost, că de n'ar fi fost, nici Dta n'ai povestit! — spun boerii, bătîndu-și joc de mine. Veți bine că să temeau ca să nu-mi deie galbănul, care mi-l făgădui-se.

Dar și omul prefăcut, nu că dóră ar fi voit să-si bată joc de mine, ca boerii, ei vrînd să-mi facă una cât de ce, cum vede ceea ce sa întemplat, și că sarea lui i plutesce pe de-asupra apei, nu stă mult pe gînduri: ce sa n'cîpă și ce să facă, ci apucă de grabă câte un drob de sare, îl aruncă în car și după ce încercă totă sarea, dă biciu vitelor sale, strigă odată și îndesat: „*hâis muscă, cia țințariu!*” și se te duci băietu pe ici în colo, er eu român în mijlocul iezitului cu buzele umflate și mă uit chiorș după dînsul cum vî uități și Dvóstré acuma la mine.

Ce să'ncep eu acuma? . . . Cuget într'un felu, cuget intralt felu, . . . de giaba! . . . nu merge! . . . Și așa bătîndu-mă cu cugetele și uitându-mă țintă la apă, imi viniă s'o sorbesc totă de ciudă și de năcâjit ce eram. Și chiar mă și plecai și începu a be dintr'ensă, dar când coala . . . ce să veți? . . . apa eră dulce ca mierea.

— Taci că-i bine! — gîndesc eu, după ce sorbii o gură bună de apă. — Din topor macar toporisce . . . Am să fac oțet din această apă amestecată cu miere!

Și cum gîndesc mă și apuc de lucru . . . Imi suflic mînecele, stînesc în palme, mă apuc și scot de grabă polobócele din iaz. le înșir pre tóte de-a lungul iezitului și încep apoi a turnă apa din iaz c'un *ciorpac* \*) într'ensele.

Dar acuma altă balea pe capul meu! Abia sfârșesc de umplut un poloboc cu apă și mă apuc de altul, când etă că vine un *cu costărc* și be totă apa din polobocul, cel umplusem cu puțin mai înainte. Și tot așa, pe când eu gătiam un poloboc de umplut, el pe celelalt îl gătia de bîut. Și pe când cu am gătit totă apa de scos din iaz și de turnat în polobóce, pe-atuncia și cocostărcul cel desfumat a gătit'o totă de beut. . . . Er când cat cêra, . . . cêra ca'n palmă! . . . totă au fost mîncat'o bróscele! . . .

— Da! a fi fost, așa, a fi fost cum spui, căci de n'ar fi fost, nici Dta n'ai spus! — țic boerii . . . Se vede că să temeau să nu piérdă galbănul.

De-a fi fost așa, ori nu, puțin imi pasă! . . . Dar ce să încep eu acuma? . . . Apa a bîut'o totă cucostărcul, cêra au mîncat'o bróscele, puii cei de gangur, învîrtindu se prea mult prin apă, s'au inecat și au putredit în sin . . . ce să duc eu acuma mamii a casă? . . . Pui nu-s, miere nu-i, oțet tot așa . . . rêu! . . . Noroc c'a mai remes în mijlocul iazului un *ochiu* de apă amestecat în dóue cu mocirlă!

— Macar apa acêsta oi duce-o mamii! — gîndesc eu. Și cum gîndesc mă și apropiu de ochiu și dau să scot cu pumnii afară. Nu bag însă de samă că pe lângă ochiu eră un noroiu . . . scii coala . . . și așa fără de veste mă cufund într'ensul până în *barbă*. Și când prind *de veste* că m'am cufundat așa de tare și dau să ies afară, . . . ieși dacă poți! . . . Mă smîncesc în drepta, mă smîncesc în stînga, . . . de giaba! . . . nu merge! . . . Ba! pare-că eră lucru pocit, de ce mă smînciam și mă svêrgoliam mai mult, de a ceea mă cufundam mai tare.

\* *Ciorpac* însemnă un linguroiu mare.



Nu mult după acêsta etă că și cucostărcul cel ce-mi beuse apa din polobóce vine spre iaz și învîrtindu-se de vr'o cîte va ori pe de-asupra-mi, dă cu ochii de barba mea, și cum o vede nici una nici dóu se lasă în jos și-și face cuib într'ensă și se ouă *douespre dece* ouă. Și după ce se ouă începe a le cloci și scóte dintr'ensele doispredece pui tot unul ca unul.

— Da! a fi fost așa, a fi fost, că de n'ar fi fost, nici Dta n'ai scii a povestit! — spun boerii, căci, vedeți Dvóstre, să temeau să nu-mi deie galbănul. ce mi lau făgăduit.

Er după ce-a scos cucostărcul puii, ori și cine póte să se pricîpă că nu i-a lăsat în scirea Domnului, ci în fie-care și se ducea în cîmp ca să le aducă de mîncare. Etă însă că într'o și un drac de *lup*, de unde și până unde, dă de cuibul cel cu pui al cucostărcului, și de-atunci în totă țiuu, pe când eră cucostărcul dus de-a casă, vine de mîncă cîte un puiu, pînă ce-a remas numai unul.

— De mai vine încă odată lupul și mîncă și pre acest puiu — gîndesc eu — nu-i bine! . . . de bună samă că atunci mă mîncă și pre mine! . . . Ce i de'nceput acuma? . . . În urmă gîndesc așa: când a veni lupul și-a mîncă și cel de pe urmă puiu am să mă prind de códa lui, și lupul spăriindu-se de mine a da să fugă și are să mă tragă și pre mine din noroiu afară și așa voi scapă viu și cu obrazul curat. Și cum gîndesc, așa și fac. Cum veni lupul că se mîmânce și cel de pe urmă puiu, eu, mă prind de códa lui, er lupul se sparie și când trântesce *una* . . . a eșit dintr'ensă un boeriu ca Dta, și ca Dta, și ca Dta, și ca celalalt! . . .

— *Minciumi* mîi! strigă atuncea un boeriu, care sta și clipocia mai de-o parte într'un ungheriu.

— Dă *galbănul* în cóce, boeriule! — țic eu plin de bucurie.

Ce-avea să facă boeriu? trebui să-mi deie galbănul, căci așa ni-a fost vorba, n'avea în cotro!

Eu ieu galbănul, las pe boeri în pace, merg în târg. imi cumpăr un car sdravăn de lemne, mă duc cu dîns-lela casă și unde nu-mi trântesc un foc de s'a dus vestea!

Mama însă, vîdînd că nici eu nu i-am adus *gan-gurii* doriți, se bolnăvesce amarnic. Dar fiind că eră acuma în casă cald, nu i se'ntemplă nemică reu, ci mă născu pe mine tîfîr și sînĕtos, după cum mă vedeți. Și dacă nu mă credeți pe mine, puteți s'o 'ntrebați și pre deasa, că nu-i cel mare lucru!

S. Fl. Marian.

## G i m n a s t i c a.

**G**imnastica are de scop a desvolta forțele și a face pe om mai viguros, mai forte contra bólelor, prin urmare a conserva și ameliora sînĕtatea. Gimnastica așa de părăsită astă-ți eră în mare onóre la Greci și la Romani. Gimnasiul grec avea o organizație diferită de a gimnasiilor nóstre de azi. Paralel cu exercițiile corpului mergea exercițiile intelingĕței. Publicul mergea la gimnasiu nu numai ca să vîdă ómeni capabili la pugilat, salturi și curse, ci și pentru a asistă la luptele oratorilor.

*Jocurile Olimpice* nu era alt-ceva de cât exerciții de gimnastică. Aceste jocuri plăcea așa de mult poporului în cât din tóte pârțile Greciei alerga lumea ca să aplaude, pe atletii forțe-fisice, și pe atletii geniului, ai filosofiei și poesiei. Cu acêstă ocaziune poetii, artiștii, scriitorii și făcea cunoscuté opurile lor. Cu ocaziunea unui joc olimpic, Herodot a cetit marea s'a istorie dinaintea Greciei intrunite acolo.

Romanii au imprumutat de la Greci gimnasiul, dîr n'au păstrat de cât partea materială, adecă acea care

are de scop dezvoltarea forțelor fizice ; cu un cuvânt gimnasiul roman n'avea alt scop de cât acela de a formá atleți și g'adiatori cari să distreze poporul rege.

In evul mediu, Francia avú și ea gimnasiile sale ; dar materialitatea acestor jocuri tot-dé-una erá amestecată cu un dulce parfum de sentimente nobile și inalte. Amorul pentru „*Dumnezeul său*,” amorul pentru „*dama sa*,” amorul pentru „*regele său*” acesta erá mobilul. Numai noblețea avea acest privilegiu.

In unele locuri lupta inteligenței acompániá lupta corpului ; și chiar și ađi in unele orașe, ca in Tulusa, d. e. există obiceiul concursurilor de poezie unde se dá *Rosa* celui mai meritos. Acest obicei este un slab echou a jocurilor olimpice din antica Grecia.

Cu descoperirea prafului de pușcă s'a schimbat tactica bătăilor. Prestigiul forței fizice s'a stins. Ađi nu se mai luptă corp la corp ca in timpul cruciatelor, iți uciđi inamicul la distanță enormă, și unul care țintese bine este mai util de cât toți atleții din lume.

Destinata gimnasiului modern, prin urmare, este cu totul alta. Gimnastica in zilele noastre a devenit *igienă*. Sunt profesiuni cari cer multă cheltuială de forță, altele impun omului o imobilitate permanentă. Cele dintăiu ințăresc corpul, aste l'alte l'atrofiază.

Sunt două feluri de oboseli, una cauzată prin escesul asercitiului, alta prin lipsa eser ciiului.

Oboséla din esces de eser ciiu este salutară și se póte repará ușor și iute prin somn.

Oboséla cauzată prin nemisăcare dispăre mai ușor prin mișcare de cât prin repaus ; pentru această victimile acestei oboseli simt trebuința eser ciiului a mersului, a plimbării.

In aceste condițiuni gimnastica este chemată a aduce mari și reali servii.

Gimnastica metodică și igienică va contribui in mod simțitor la ameliorarea speciei omenesci. Din nefericire puțini sunt acei părinți și educatori cari sē sciá apretui importanța gimnastice. In general se ocupă numai de spirit, ér corpul este uitat. Creerii se silesc la o muncă escesivă pe când corpul este strivit. Din astă cauză bólele sistemului nervos sunt așa de dese, vigórea corpului dispăre caracterele se răresc.

Englesii prin o metodă particulară, de cultură au reușit să prefacă boul in carne și grāsime : tot așa educațiunea modernă tinde a face din junimea de ađi un om compus numai din nervi.

Ar fi de dorit ca gimnastica să fie considerată ca una din cele mai insemnate arte cari contribuesc la ameliorarea omului și se sē se introducă in tóte scólele, chiar și in cele rurale.

F. C.

## Doine din Ardél.

(*Solnoc-Doboca.*)



XXXVI.

Bădurice rară esci,  
Badița departe esci,  
Padure cum te-aș, tăiá  
Badița cum te-aș vedé.  
De-aș sci bade că-i vení,  
Drumul ți-l'as șindilí  
Cu șindile de fuior  
Dela inima cu dor ;  
Cu șindile de humbac  
Dela inima cu drag. —

XXXVII.

Lelea seceră la gráu,  
Náframa-i arde la bráu ;

Lelea seceră seceră,  
Náframa-i arde cu pará.

XXXVIII.

Pe costița cu nucul  
Merge badea cu plugul  
Si mândruța cu prândul,  
Badea lasá plugu'n brazdă  
Si ia pe lelița 'n brață.  
Mândrulița, draga mea  
Eu de când te string in brață,  
Aș fi tras două trei brazde!  
Nu e vina, bade, a mea,  
Că e viná maica mea,  
Că m'a făcut frumușea ;  
M'a scaldat in lapte dulce,  
M'a 'nfașiat in flori de munte  
Si scalda mi-a țipat  
In dumbrava nucilor  
Si'n calea voinicilor,  
Căți voinici pe drum or trece,  
Toți in brața să ma iee

XXXIX.

Fetele póta cununi,  
Eu port clopul cu păuni ;  
Fetele portă zadie,  
Eu port pușcă și sabie.

XL.

Dorul mândră dela tine  
Peste multe dealuri vine,  
Nicăiri nu se opresce  
Până la mine sosesc ;  
Nicăiri nu se alină,  
Până in sin până'n inimă.

XLI.

Pe costița cu eucute  
Badița cu mândre multe  
Până umblă pe la tóte  
Il apucă međ de nópte  
Până vine si la mine,  
Se vede de diuá bine ;  
S'ar băgá dar i rușine,  
Ar merge, dar i dor de mine.

XLII.

Nu gândi, lele nimicá,  
Că-s voinic fără de chicá ;  
Nu-s de ici nu-s de colea,  
Că-s din valea viorea  
Unde cresce bojorul  
Și-s din déalul cu dorul,

XLIII.

Frunđă verde mărului,  
Nucrede feciorului ;  
Cinecrede la fecior,  
Tunăl dómne din un nor ;  
Cine crede la draguț,  
Tună-l dómne din noruț !

XLIV.

Cátu-i de-aici până 'n Cluș,  
Dorul meu n'are culcuș ;  
Cátu-i de-aici până'n Blaș  
Dorul meu n'are salaș. —

Culese de

Laura Veturia Mureș.





## SALON.

### Societatea pentru fond de teatru român.

*Adunarea generală din Bocșa-montană, la  
27 și 28 septembrie.*

Românii din părțile Bocșei sunt cunoscuți ca spriginitori zeloși ai tuturor cauzelor noastre naționale și culturale. Densii au dat o nouă probă de acesta în véra curentă când aflând că societatea pentru fond de teatru român nu-și poate ține adunarea la locul fixat Biserica albă, a invitat-o să se intrunească în acest orașel frumos și sirguincios al comitatului Caraș-severin.

Spre a asigură succesul, densii aleteră numai decât un comitet de 25 membrii, în frunte cu dnii Iuliu Petricu și Ioan Budințan care să ingrigescă de arangierea adunării. Și aci trebuie să constatez un fapt, ce caracterizează maturitatea fraților noștri, că adeca densii cu asta ocaziune uită toate diferențele de partide politice, se intruniră cu toții, pe terenul cultural social spre a promovă interesele societății invitate la ei.

Acest comitet s'a pus la lucru și c'o diligență neobosită a făcut tot ce i-a fost cu putință și ce i-a permis timpul scurt, pentru ca scopul să se potă atinge cât mai complet. El potă fi mult, căci — în situațiunea în care ne aflăm astăzi — rezultatul este considerabil din toate punctele de vedere.

Mai la vale publicăm procesele verbale, din cari se vede acest rezultat; aici vom da o iconă generală a adunării, zugrăvind în deosebi părțile sociale.

\*\*\*

Șirul festivităților s'a început cu intimpinarea comitetului societății. Acesta s'a făcut sâmbătă în 26 septembrie, la 10 ore séra la gara calei ferate, unde s'a presintat întregul comitet arangiator.

În numele comitetului din Budapesta al Societății, a sosit vice-președintele Iosif, Vulcan, carele a fost salutată prin cuvinte bine simțite și rostite de către dl Iuliu Petricu, căruia dl Vulcan i respunse prin asemenea vorbe isvorite din inimă.

Apoi porniră cu toții în oraș, și dimpreună cu ceilalți oșpeți se intruniră la o séra de cunoștință în oteul „Cerbul de aur,” unde la sunetul muzicii, petrecură până aproape la două ore după miezul nopții.

\*\*\*

Adunarea s'a deschis duminică în 27 septembrie, la 11  $\frac{1}{2}$  ore. Decursul ei se vede din procesul verbal de mai la vale. Aici adăugăm, că adunarea a fost desul de numărösă, a luat parte și dame și cuvântările și disertațiunile ținute au fost bine primite.

După încheierea ședinței se țin un banchet frumos, la care participară mai toți membrii. Se înțelege, că s'a ăis și toasturi. Cel dintăiu s'a pronunțat de către președintele adunării dl Iosif Vulcan pentru casa domnitore, apoi au toastat dl Iuliu Petricu pentru Iosif Vulcan, acesta pentru inteligența română din Bocșa-montană, Ioan Budințan éraš pentru Iosif Vulcan, Ioan Marcu pentru pretorele present Fabry pretorul Fabru (romănesce) pentru poporul român, Aurel Diaconovich pentru damele presente, Ioan Vulcan pentru comitetul arangiator, Iuliu Petricu pentru oșpeți, Ioan Budințan pentru popor, un plugar present pentru conducătorii poporului, directorul de teatru Petculescu în numele Thaliei române întru prosperarea Societății pentru crearea fondului de teatru.

Erau 5 ore după mieșădi când banchetul se ridică, în mijlocul veseliei generale.

\*\*\*

Séra se dete o reprezentațiune teatrală de cătră trupa Petculescu. Programa seratei érá următorea: „Supliciu unei femei” dramă în 3 acte de Al. Dumas; „Copila română” poesie de Iosif Vulcan, declamată de d-ra Vitali și „Vlăduțul mamei” comedie într'un act de Lupescu.

Este de prisos să spun, că sala érá indesuită de lume. În cât pentru reprezentațiune, constatăm că trupa a făcut progres și nu ne indoim că dacă publicul va sprigini-o directorul ei își va da silința s'o întărescă din ce în ce mai mult cu puteri năue.

Dar piesa „Supliciu unei femei” n'a fost potrivită nici pentru puterile trupei, dar nici pentru publicul cări-a se represintă. Cu atât mai potrivită a fost inse comedia „Vlăduțul mamei,” în care dl Petculescu a dat probă că este un bun comic. Acestă piesă a produs ilaritate generală.

\*\*\*

Ședința a doua s'a ținut în 28 septembrie, participând un public mai mare decât în ședința primă. Cu asta ocaziune vedurăm și mai mulți represintanți ai poporului din satele învecinate.

După mieșădi se făcū escursiune cu trenul la Ocna de fer dela Moravița. Cam la 200 persoane luară parte la acesta pré interesantă partie între deluri; trenul compus din vagoné deschise érá decorat cu crengi verđi în vagonul prim se află musica, în al doile corul vocal, cari pe cale cântau piese naționale; pe unde treceam poporul intimpină trenul pretotindene cu aclamațiuni veselia érá generală.

Pecat că nu puturăm petrece mai îndelung în acel loc romantic dar totodată și instructiv din punct de vedere al industriei ferului, căci séra urmând să fie bal trebui să ne reîntorcem ca să putem face pregătirile pentru acela.

Balul, care încheiă șirul petrecerilor, în adevér fū corónă. Nimene nu se așteptă la succesul acesta. De érá sala de două ori atât de mare, totuși nu deveniă pré spațiosă pentru publicul numărös care se adună. Contingentul acesta se spori mult și prin participarea celor mai distinse familii germane din localitate. Numărul părechilor danțătore érá cam 80. Între dame vedurăm cu plăcere și câteva în costum național, cari formău o variațiune plăcută în armonia celorlalte costume elegante și făcute cu gust.

Șirul jocurilor fū deschis cu Ardeléna, după care se mai jucară Romana, de doi Bocșana, ér în pausă 12 tineri din popor sub conducerea zelosului învățator dl Ioan Marcu jucară escelent Călușerul și Bătuta, intimpinate de freneticele aplause ale publicului din sală.

#### Călușerii au fost:

Vătavul: Ioane Marcu, Georgiu Perean, Ioan Muntean, Ioan Țeran, Mihaiu Perean, Petru Bălean, Adolf Bălean, Nicolae Renoiu, Petru Telescu, Mihaiu Perean, Demetriu Renoiu.

După pausă se danță o Horă fôrte animată, care ținū aproape două ore și la care luă parte tot publicul jucător din sală. Érau patru ore trecute, când balul se încheiă.

Din cununa damelor un prieten imi însemnă următorele nume: *Dame costumate*: Domna Aurelia Vulcan (Oradea mare). Amalia Vulcan (Vermeș), Iuliana Marcu (Bocșa mont.) Domnișóra Florescu (Lugoș): *Alte Dămnice*: Sultana Petricu, Matilda Budințan, Blasuty Gasparits, Sedlacek, Kinzl, Hosu, Holz, Vlad, Rosa Costian, Emilia Mateiu, Livia Bobora, Sabon, Spinian, Perean, Vulpe, Mircovicu, Hoffmann, Augustin (tôte din Bocșa mont.) Maria Milutinovici (Valea Pai), Miclea (Cacova), Mustetiu (Docliu), Popovicu (Jidovin), Ioanovici (Docnecea), Zsifovicu (Banloc), Furlugean (Bocșa romana), Maria Ale-

xandroviciu (Vêrset) Barbos (Hitiaș), Nicolaeviciu (Bocșa mont.) *Domnișore*. Ana Petricu, Dsorele Augustin, Kintzl, Reudes, Uivárosy, Marie Gufler, Holz, Diaconoviciu Maria Demetroviciu, Perean (Bocșa montană.) și *alte multe*; Maria Mustetiu (Docliu) Leonora Simu (Jersig), Ogerlaci (Jidoviu) Ioanoviciu (Docnecea), Tini Nicolaevici (Reșița.) Minodora Balanescu (Văliug.)

\*\*\*

Și acum luându-ne rămas bun din Bocșa-montană, sântem datori a mulțami inteligenței noastre de aice pentru cordialitatea cu care ne-a intimpinat și in deosebi comitetului arangiator pentru ostenele și jertfile făcute in interesul unui succes bun.

Dniile lor și-au indeplinit datoria cu zelul cel mai mare și pot avé dulcea mângăere, că au făcut tot ce a fost cu putință. De și fie-care a fost la înălțimea chiermării sale, totuși deosebit escelară: preșe dintele Iuliu Petricu, vice-președintele Ioan Budințian, cassariul Mihaiu Russu, secretarii Ioan Marcu și Aureliu Diaconovich, dimpreună membrii: dr. Corneliu Diaconovich și Aureliu Vlad. Primescă toți dimpreună cu ceialaltți, mulțamita noastră!

## Societatea pentru fond de teatru român.

Proces verbal.

Adunarea generală din Bocșa-mont.

### Sedința I.

ținuta in 27 Septembrie 1885, sub presiul Dlui vicepreședinte D. Josif Vulcan.

I.

Domnul Iosif Vulcan vice-presidentul societății deschide ședința printr'un discurs in care face istoricul teatului român, desvôlta esistența unei arte naționale și amintește curentul favoritor teatrului, care a cuprins națiunea română.

Adunarea generală ascultând acest discurs interesant și instructiv, exprimă recunoșcința sa cătră presiul prin aplausă vii.

Discursul se alătură la acest proces verbal sub 1.)

II.

Domnul presiul al comitetului de primire din Bocșa-mont. Iul. Petricu mulțameste Comitetului -- fondului teatral pentru primirea invitațiunei a tiné adunarea in Bocșa-mont. și salută cu căldură pre D. vice-president pe toți ôspetii in numele comitetului arangiator.

Din partea comunei Bocșa-mont și a cercului ei, D. Ioan Budințian vice-președintele cotemitului arangiator bineventeză prin un discurs filosofico-poporal pe reprezentanții societății și pe toți ôspetii.

Adunarea trece la ordinea zilei.

III.

Conform programei.

Adunarea generală își alege doi notari, pre D. Ioan Marcu și Aurel Diaconovich.

IV.

Presidiul dând cetire raportului comitetului pentru fond de teatru, acesta

Se transmite pentru esaminare și raportare unei comisiuni in persoanele Dlor Mihai Jian protopop, Aurel Vlad, Demetriu Pruneș, Nic. Vulpe și Nic. Spineanu.

V.

Raportul cassariului.

Adunarea îl incredinteză spre censurare Dlor Iul. Petricu Ioan Budințian, Avram Miter, Mihai Rusu și Alesandru Costian.

VI.

Pentru inscrierea de membri noi

Adunarea alege o comisiune compusă din Dni: Iosif Vulcanu protopop, Ioan Marcu. Dr. Cornel Diaconovich, Iacob Popescu și Isaia Bobora.

VII.

Se cetesc două disertatiuni una de Aurel Diaconovich intitulată: „Despre frumos și arte,“ alta de Ioan Marcu cu titlul: „Despre educațiune“.

Disertatiunile se ascultă și se alătură la acest proces verbal sub 2) și 3.)

VIII.

Nefiind alte lucrări pentru astăzi

Ședința viitoare se anunță pe mâne și la 10 ore, când vor avea să raporteze toate comisiunile alese mai sus.

Bocșa-mont. in 28 sebtembre st. n. 1885.

notari:

*Iosif Vulcan*

president.

*Aurel Diaconovich*

*Ione Marcu.*

\*\*\*

### Sedința II.

ținută in 28 Septembrie st. n. 1885 sub presiul Dlui vice-președinte Iosif Vulcan.

I.

Domnul President deschide ședința la 11 ore înainte de amăzi și se trece indata la ordinea zilei.

II.

Se cetesce procesul verbal al ședinței de ieri și se verifică fără modificare.

III.

Referentul comisiunei pentru caștigarea membrilor noi, d. Ioane Marcu cetesce raportul din acesta se vede că sa incassat suma de 548 fl. 90 cr.

Raportul se ia cu viră bucouie la cunoscință și se alătură dimpreună cu lista de subsciriere la acest proces verbal sub 1.)

IV.

D. Iuliu Petricu referentul comisiunei pentru esaminarea socoților raporteză, ca rațiociniul prezentat de cassar este la ordine deplina și ca averea societății până in ziua de azi este

|                |                   |
|----------------|-------------------|
| In obligațiuni | 65 fl. 85 cr.     |
| In bani gata   | 38,492 fl. 98 cr. |

Suma 38,558 fl. 83 cr.

Acest raport să ia la cunoscință și la propunerea comisiunei, adunarea dă comitetului absolutoriu.

Rațiociniul se alătură sub 2./

V.

D. Demetriu Pruneș, referentul comisiunei însărcinate cu cercetarea raportului general și cu formularea propunerilor, citesce raportul seu. Domnia sa constată, că fondul societății s'o sporit și in anul trecut propune și adunarea ia raportuli comitetului la cunoscințe exprimand comitetului multemirile sale pentru ostenele ce și-a dat in interesul societății. — Raportul general se alătură sub 3./

VI.

Refeintor la neincasarea restanțelor dela membri, comisiunea luând la cunoscință motivul adus din partea comitetului in urma repantării avocatului societății Stefan Ioanoviciu propune și adunarea generală însărcineză comitetul, ca pre viitor să procedă mai riguros pentru incassarea acelor restanțe.

VII.

Ce privesce cumpărarea unei case verthaimiane mai mare in preț de 200 fl. până la 250 fl., comisiunea propune și adunarea generală impoternicesce comitetul societății a vinde pe cea vechiă, ce nu mai corespunde recerințelor și a cumpără una casă corespunzătoare cu prețul său și să îl înlocuiască.

## VIII.

Impărțirea diplomelor să ia la cunoștință.

## IX.

Referitor la constituirea comitetelor în centrele de cultură, precum în Arad, Blăș, Deva, Lugoj și Sibiu comisiunea ia la cunoștință pașii întreprinși de comitet; de ôrece înse acest conclud până ađi nu sa executat, comisiunea propune și adunarea generală însărcinează comitetul a face pașii de lipsă pentru a duce în deplinire decisiul adus din partea adunării generale ținute în Arad, ca unul carele promovează năntarea societății.

## X.

Referitor la alegerea membrilor comitetului pe alți trei ani următori, precum și rușarea membrilor comitetului de a nu mai fi aleși, comisiunea se simte în demnată a concedea executarea acesteia onoratei adunări generali.

## XI.

În fine aflându-se toate actele în cea mai bună ordine, comisiunea propune și adunarea generală dă comitetului absolutul recerut.

## XII.

Urmând a se alege comitetul societății pe un nou periođ de trei ani, d. president Iosif Vulcan demisionează în numele întregului comitet mulțămînd adunării generale pentru încrederea pusă în membrii comitetului.

În urmarea acesteia la propunerea d. Iulu Petricu adunarea generală aclamă și alege de Președinte pre D. Iosif Hossu de vice-președinte pre D. Iosif Vulcan de secretar pre D. dr. Al. Marienescu de casar pe D. George Serb de controlar pe D. A. Dragonescu de membrii în comitet pre domni Petru Mihali și Vincențiu Babeș.

## XIII.

Drept loc de întrunire pentru adunarea generală din anul 1885. fiind două invitațiuni una din Șomcuta mare și alta din Oravița se alege orașul Șomcuta mare. Actele de invitare se acclud acestui pocos verbal sub 4./ și 5./

## XIV.

Pentru verificarea acestui proces să alege o comisie de trei membrii în persoanele dlor Timoteiu Miclea, Mihaiu Rusu și Mihaiu Jian.

## XV.

În sfârșit d. President mulțămesc publicului pentru primirea cordială ce o au facut adunării generale, pentru interesul ce a arătat față de acesta societate culturală, îl rógă ca și pre viitor să contribuiescă după protință la prosperarea ei și între aplausele adunării dechiară ședința de închisă.

Bocșa montană în 28 Septembrie 1885.

Iosif Vulcan  
president.

Notari:  
Ioane Marcu  
Aurel Diaconovich.

Membrii comisiunei verificătoare:

Mihai Rusz  
M. Jian  
Timoteiu Miclea.

## C e e n o u ?

Sciri personale. Dl. Vasile Alecsandri a venit din Paris în România cu cocediu de o lună de țile și s'a dus la moșia sa Mircesci. — Dl. George Barițiu a venit în săptămâna trecută la Oradea mare, ca să continueze studiul seu în biblioteca episcopescă d'aici. — Scirea căsătoriei d-șorei Agata Bărsescu c'un colonel austriac scire care se răspândise în București, scire „Românul“

nu se adevăresce. Sgomotul acesta a fost un simplu *canard* artistic căruia, din fericire pentru cariera eminenței artistice române, i s'au tăiat aripele îndată.

**Trousoul Princesei Beatrice.** În tot-de-una damele se interesază de *trousoul* altora, mai ales când e vorba de *brousoul* unei Princese. Ast-fel în Londra acel al prinsesci Beatrice n'a încetat să fie admirat și lăudat de înalta societate, ba chiar și în cercurile de jos nu se pomenesce altă conversație de cât de rochiile prinsesci. Un diar din Paris țice că Princesa ar fi primit peste 300 de *toilette*, cea ce nu e adevărat, căci ar fi un contrast prea mare cu simplitatea Reginei și chiar a Princesei. Cu toate acestea prinsesa se îmbracă cu un gust minunat. Adevărat este că a primit 100 de *toilette*, însă o mare parte din ele i-au fost date de către damele diferitelor societăți etc., ast-fel că ea are 12 rochii de dantele prea frumoșe, două din ele sunt de *popelin* roșiu oferite Princesei de către damele Irlandese; mai are și un un *Neligi*, bleu pâlă împodobit cu *guirlande* de flori de *misotis*. Cea mai frumoșă din toate acestea o rochie albă brodată peste tot cu „*Fleurs d'orange*“ pe care rochie a îmbrăcat-o după cununie când a plecat la castelul lor de la Osborne House.

**Reuniunea împotriva modei.** În vécul reuniunilor, congreselor etc. nu e de mirare lucrul, că se face între bărbați propagandă împotriva modei prin reuniuni. În Newyork s'a ținut nu de mult un congres, la care au luat parte toate reuniunile, ce au devisa *simplitate*, și în care ômeni de influență s'au pronunțat contra luxului în haine. În Indiana s'a format o reuniune de tineri, cari au principii de felul celor următoare: 1) Nici unul nu-și va lua de nevastă o fătă, care e atât de prostă, încât se-și găurască urechile ca să pörte cercei în ele; 2) Nici unul nu-și va lua o fătă care e atât de indiferentă față de sănătatea sa, în cât se pörte corset și se-și nimicescă naturarelele forme ale corpului; 3) Nici unul nu-și va lua o fătă care își pierde vremea mai mult înainte oglindei, își vâpsesce fața pörtă përul fals, își îngreună haina cu 10—15 punți de volaauri și pli-seuri, căreia i-e plin capul de nebuniile modei și vecinic face vênătore de fasóne noi! etc.

**Brățara aruncată în Mare.** — Aflăm de la Ostanda cu data de 27 August Prestidigitatorul, profesoeul Hermann, se află de câte-va țile în mijlocul nostru, dar nu în calitatea sea de artist scamator, ci spre a face cură de lapte de care are trebuință. Ađi dimință, frumoșă comitesă M. întâlnindu se în preumblarea sa pe țermul mării cu profesorul Hermann, îi exprimă dorința întregii societăți d'a se bucură d'o producțiune a prestidigitatorului. Domnul Hermann îi replică suridënd; „Prea bine, dómna mea, decă stăruiesci, mă supun, dër lucrul o se-ți revină cam scump.“ Cu aceste cuvinte scosese comitesei brățară de aur împodobită cu briliante, și invăbind-o repede în basmaua sa o asvărli în mare. Comitesa scósa un țipăt, dër scamatorul păstrându-si sângele rece, o întrebă suridënd; „Cât v'a costat acea brățară?“ „Cinci-spre dece mii de de franci,“ eră răspunsul. „Cam mulțibani pentru un biet scamator fără ocupațiune,“ țicea dl. Hermann de gânduri. „N'aș putea se mă achit de datoria mea în cășturi? Decă consimțiti, vë rog se primiți d'ocamdată o bagatelă ce pörtă consortele d-vóstră în pälăria sa.“ Cimitelile apropiindu-se de societate își scóse pälărias pre a salută și din acea pälărie căđu un minunat buchet și ascunsă între flori eră batista comitesei și invălită în acea batistă, ce comites a nici nu scia că'i lipsesce, se află o stridie. Profesorul Herman scose acum din buzunar un briceag, deschise stridia și écacă între coji se află în loc de moluscă, brățara comitesei în tótă strălucirea sa.

**Curse de femei cu patine.** Frisonele, a căror frumusețe este renumită, se bucură cu drept cuvânt d'o-

mare reputație în privința vigorei musculare, și știu se patineze foarte bine. Iarna, în fie-care sat—dice „doctorul Ox”—se organizează curse cu patine pentru junele fete. În aceste curse, frumoșele luptătoare au un costum foarte ciudat: se duc în locul de unde au să pornescă; aici își deprind fustele și corsagele, și de no-dată, la un semnal ce se dă, tot edificiul se dărâmă: rochiile și fustele cad pe gheață, rămânând numai cu cămășile, pantalonii și cu casca lor de aur și aruncându-se în arenă fără să se preocupe de ochii ce se ficséză asupra-le. Doctorul Ox dice că, „din nenorocire” pentru cititorii săi cari călătoresc acum în Olanda, temperatura nu le va permite să speră că au să asiste la un spectacol de felul acesta.

### M o d a.

Dilele trecute într'un bal imi plăcuseră foarte mult o toaletă din atlas alb trasă cu stofă de dantele de asemenea color, totă toaleta era un adevărat model. Rochia din atlas avea 3 volanuri mari de stofă de dantele, tunica era scurtă; talia din atlas era tăiată în spate și avea decorație de dantele, a panglice de atlas. Foarte elegant apărură două damicele în tulle alb și satin albastru. La aceste rochia era triplă, cea întâi era din saten, peste acesta vinea alta de tulle și apoi a treia era din tulle însă pe acesta erau cusute panglice înguste de atlas albastru și era rădăcată puțin în partea stângă. Taliile din satin și trase cu tulle erau scurte și decorate erași cu panglice. Mănuși albastre, o esarpă mare de atlas albastru îndrept, flori albe și papuci albi completau aceste toaleta ample.

Tare bine erau și două damicele în toaleta albe, decorate cu panglice rosa.

Regina balului purta o toaletă albastră din saten mer veaux, decorată cu dantele și panglice toaleta era simplă, dar simplitatea i dădea o eleganță rară.

Tare plăcută și o toaletă creme din lister france, decorat cu atlas borolo și stofă de dantele.

Amintesc încă două toaleta galbene de mul indici și talii de atlas bordo, cari plăcură multora și o toaletă elegantă din brocat albu și atlas ce o portă o lamă tineră.

Și acum, stimate cititoare, permiteți-mi să vă descriu două toaleta elegante de promenadă, cari fură admirate în zilele trecute la expozițiunea din Pesta. Una dintre aceste toaleta era gătită din stofă bitosă de Lama în colora marine pe cari erau nișelături de pârude coloro roșu intunecată și brună. Rochia era decorată cu unu plissé lat, carele deo parte era rădăcat prin încrețituri și lăsa să se vedă o rochiă de reps ottoman de coloro marină intunecată pe care era brodană fină de oțel și aur. Tunica dindărpt era de jumătate rădăcată, era jumătate în pliseseuri late. Talia în formă de vestă era scurtă, era jumătate în pliseseuri late, Talia în formă de vestă era scurtă și avea ca decorație la mâneci și grumați cati fea marină cu lațuri roșietice și brune, asemenea stofă se zăria și la deschițatură vestei. O pălărie de catifea marină cu panglice de reps ottoman, și pene roșietice completau această toaletă.

Cealaltă era gătită din etamine în colora inului și din rips de metasă de asemenea coloro și rochia la acesta toaleta era triplă. Cea de'năi rochiă din etamine în coloro și provăduță cu o cupușelă de ottoman în coloro ponceau, care rădăcă și mai tare brodană. De partea stângă era rodăcată și încrețiturile astfel erau ananjate, încât ajungeau până la marginea rochiei dedesupt continuându-se într'o parte în formă de spirală. A treia rochiă asemenea din Etamine și fără nici o garnitură era rădăcată înainte în formă de undă, lăsa partea dreaptă liberă, acoperită pe cea stângă și cădea în-

dărăpt fără a fi rădăcată. Talia deschisă din postav de colora inului și decorată cu patru bumbi mari avea ca ornament la mânecile cele strimte brodană ca și pe rochiă. Vesta conșă din brodană printre care se vedea cupușelă de ottoman. Eșarpele sunt foarte moderne mai ales cele din moarantir cu brodană de aur și oțel.

Stofa așa numită „Jersey” care dejă de mult joca o rolă însemnată la gătirea triletelor, a aflat o întrebuințare nouă. Gătită din metasă fină servește la înfrumusețarea pălărilor de filș. O atare pălărie să gătescă cu atare stofă așa că se u numai căpălina se trage cu asemenea stofă și atunci pēna pălăriei rămâne golă, se u viceversa.

Pălăriile de toamnă sunt suse din filș catifea și se decorăză cu panglice, cu tufuri de pene și agrafe, pentru visite pălăria capote e forte placută și să gătescă din catifea, însă cu deosebire din chantilly E tulle presărat cu mărgelile, ca decorație servesc pene și flori.

Șalurile pentru promenadă, cari nu lipsescă nice odată așa numitele pelerine sunt lungi se u scurte din deosebite stoffe și au ca decorație totu felulu de mărgelile pasementarii negre și colorate de metasă, catifea dantele etc. Unele au în spate un capișon, altele șinore, altele mâneci largi decorate cu dantele și grelots. Reginele sezonului portă pelerine de catifea în colora pensée se u verde ca muschiu, decorate cu dantele cari ja sunt presărate cu mărgelile și Jet.

Eventualele de toamnă sunt forte originale și frumoșe, se gătescă din peluche atlas și catifea în cote nuanțele, ca ornament servescă frunze mai ales de via, fructe, paseri și insecte.

Păpușii cei mai moderni atât pentru dame, cât și domni, sunt cei din piele de crocodil și șerpe. Și acumă încă una, moda dispută în privința frisurei că ore Catoșan (veđi „Familia” Nr. 17) se u frisură susă să se porțe? Făndcă însă acumă predomină libertatea individuală și nu există modă uniformă ve potea alege, stimate cititoare, ori-ce frisură și anume aceea care veprende mai bine.

Parfumul, carele va domina în acest sezon este mirosul Heliotropului alb de India.

Valeria.

\*\*\*

Ilustrațiunile din nr. presinte infățoseză următoarele costune:

Un costum negligée de dimineță cu jacheta. Din voil venet închis, garnisit cu crep roșu. O toaletă întregă costă 40 fl.

Costumuri de copiițe. Amendoué din chiffon alb, cu brodană și sceroh colorat.

### Călințarul săptămănei.

| Ziua sept.                                   | sl. v. |        | Numele săntilor și serebătorile. | Sorele resare | Sorele apune |
|--|--------|--------|----------------------------------|---------------|--------------|
|  | sl. v. | sl. n. |                                  |               |              |
| Duminea 19 după usale. Luc. VI. 31—36 inv 8. |        |        |                                  |               |              |
| Duminea                                      | 22     | 4      | Mart. Foca și Ioana              | 6 16          | 5 28         |
| Luni   | 23     | 5      | † Zămis, Sf. Ion                 | 6 17          | 5 26         |
| Martți                                       | 24     | 6      | Inteia Mart. Tecla               | 6 19          | 5 24         |
| Mercuri                                      | 25     | 7      | Maica Eufrosina                  | 6 21          | 5 22         |
| Joi  | 26     | 8      | † Ad. Sf. Ion Ev                 | 6 23          | 5 20         |
| Vineri                                       | 27     | 9      | Mart. Calistrat.                 | 6 24          | 5 18         |
| Sămbetă                                      | 28     | 10     | Cuv. Hariton                     | 6 25          | 5 16         |

☞ Treiluniul oct.—dec. se va incheia cu nr. 39. Aceia a căror abonamente espiră atunci, sunt rugați a le rennoi de timpuriu.

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare.